

der ikke vilde lade sig kirkelig vie. Der skulde altsaa være særegne Straffemidler mod saadanne Medlemmer; men nu vil jeg spørge: Er da den kirkelige vielse et saa overordentlig vigtigt Led i selve Kirkens Liv og Tro, at det skulde være nødvendigt at have særegne Straffemidler i dette Tilfælde fremfor ved saa mange andre, hvor man ikke benytter Kirkens Gøder? I den katolske Kirke, hvor Vielse er et Sakramente, kunde jeg bedre forstaa det, men hos os er Vielse ikke noget Sakramente, og naar vi f. Ex. ikke have Tvangsmidler overfor dem, der ikke vilde bruge Kirkens Sakramenter, f. Ex. ikke vilde lade deres Børn døbe, hvorfor skulde det da være uundgaelig nødvendigt at have saadanne Midler overfor dem, der ikke vilde sig kirkelig vie. Dengang Loven af 1857 blev given, fandt man det ikke nødvendigt at vedtage Noget om nye kirkelige Tvangsmidler, og siden den Tid er det dog gaaet meget godt, ialtsald kan der ikke have været andre Ulemper, end at Kirkestyrelsen har funnet afhjælpe dem, thi ellers maatte man jo være kommen til os og have søgt Forandring deri. Men hvorfor skulde det da mere blive Tilfældet, naar vi indførte borgerligt Ægtefæls? Der gives jo ogsaa mangfoldige andre Tilfælde, hvor man kan sige, at en Mand eller Kvinde opfører sig saaledes, at Kirken ikke kan være tjent med dem, og at det var ønskeligt, at der var Midler til at udelukke dem af det kirkelige Samfund; der kan nævnes mange Tilfælde, som ere fuldt saa graverende som det, ikke at ville benytte Kirkens Betsignelse ved Ægtefæls Indgaelse. Jeg kunde altsaa ønske, at den ærede Kultusminister vilde nærmere forklare, hvad det er for et kirkeligt Organ, han anser for nødvendigt, for at vi kunne faae Del i en saa almindelig borgerlig Foranstaltning som den her omhandlede. Hvis Mangelen deraf er en saa absolut Hindring derfor, kan jeg ikke se Andet, end at det er den ærede Ministers Pligt at gjøre Sit til, at vi kunne faae et saadant Organ. Hvorfor kommer han saa ikke med Forslag dertil? Det er bekendt nok, at der omkring i den danske Folketirke søles mangfoldige Ulemper ved den nuværende Ordning, som man maa ønske afhjælpe; men vi møde saa hyppigt dette Svar: vi mangle et kirkeligt Organ. Men hvorfor gjøre da ikke de Mænd, der fremsætte Fordring derom, Forslag dertil? Lad os faae et saadant Forslag frem, ellers maa man jo tro, at det i Virkeligheden ikke er Meningen, at man vil have et saadant Organ, men at man kun vil bruge det som en Udvei til at blive fri for de forskjellige Forslag, der komme frem. Naar man ikke kan bekæmpe dem i reel Henseende, søger man at slippe for dem ad denne formelle Wei. Jeg kan ikke lade være at nævne en Udtalelse i den Henseende fra en forhenværende Kirke- og Undervisningsminister, som besværrer nu ikke længer

er Medlem af dette Thing, Minister Hall. Han har engang, da man ogsaa mødte med denne Indvending om Nødvendigheden af et Kirkeraad eller en Kirkeforsamling — jeg vil nu antage, at det er noget Saadant, man tænker paa, ved det forlangte kirkelige Organ — sagt, at han vilde „lægge den høitagtede Kultusminister meget paa Hjerte, at man bestemte maa holde al den Tale om, at man ikke kan gjøre noget Skridt, før man har faaet en saadan Kirkeforsamling, borte. Der kan være dem, som fremsjøre Sligt af et fuldt oprigtigt Hjerte; men der er Mange, som tale saaledes, fordi de deri søge et Stalkessful.“ (Folkethingstidenden for 1866—67, Sp. 1001.) Jeg vil altsaa tillade mig at spørge den ærede Kultusminister, hvad det da er, han forstaa ved kirkeligt Organ, og hvad Anledningen er til, at han ikke kan komme med Forslag til at faae et saadant kirkeligt Organ, for at vi dog kunne komme noget frem til Afhjælpning af de mange forskjellige Mangler, som mere og mere vise sig i vor kirkelige Forsamling.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet. (Savenius): Sa det ærede Medlem, som nu havde Ordet, har vistnok forstaaet, hvad jeg mente ved kirkeligt Organ, derom har jeg ikke nogen Tvivl. Om et saadant kirkeligt Organ bliver kaldet Kirkeraad, eller der blev givet det et andet Navn, gjør jo ikke Noget til Sagen. Jeg har ment bedst og fyldestgørende at udtrykke min Tante ved at kalde det et kirkeligt Organ, idet jeg ganske vist ikke har tænkt mig Muligheden af den Misforstaaelse, som et andet æret Medlem gjorde sig skyldig i. Naar det ærede Medlem dernæst spurgte, hvorfor jeg, naar jeg anser et saadant Organ for saa nødvendigt, inden vigtige Reformere paa det kirkelige Omraade kunne tilstede, ikke er fremkommen med et Forslag derom, maa jeg sige, at jeg havde den Opfattelse, at Majoriteten i dette Thing vilde være en bestemt Modstander af Indførelsen af et saadant kirkeligt Organ, der virkelig fik den tilbørlige Indflydelse paa de rent kirkelige Forhold, og den ærede Forslagsstiller har jo forøvrigt udtalt det Samme her i Salen for et Dieblif siden, nemlig, at det var hans Anskuelse, at der albrig vilde komme et Folkething, der vilde gaa ind derpaa. Derfor har jeg hidtil ikke tænkt paa at bearbejde den Sag. Skulde det derimod ske, at jeg faar en Følelse deraf — nogen Vished derom kan jeg naturligvis ikke faae — at Stemningen i saa Henseende er forandret i dette høie Thing, er anderledes, end jeg havde tænkt mig, skulde jeg naturligvis hellere end gjerne gaa den Wei, som det ærede Medlem anviser. Men jeg tvivler derom. Jeg har opfattet Forholdet saaledes, at der paa den ene Side stod en Fordring om at faa forskjellige Reformere gennemførte, men at der paa den anden Side, ikke ligeoverfor alle saadanne Reformere, men ligeoverfor en Del af dem, maatte stilles den For-